

**DANIŐTAY 6. DAİRESİ
SAYIN BAŐKANLIĐINA**

Ulaőtırmak Üzere

**İSTANBUL 3. İDARE MAHKEMESİ
SAYIN BAŐKANLIĐINA**

30.11.2010

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI VE DURUŐMA İSTEMLİDİR

**DOSYA NO: 2008/1606 ESAS
2010/981 KARAR**

TEMYİZ EDEN

DAVACI : TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

VEKİLİ : Av. Ş. Can ATALAY

DAVALI : Kültür ve Turizm Bakanlığı

DAVACI YANINDA

KATILAN :

- 1- İlyas Ekmekçi
- 2- Bogos Uzunyan
- 3- Halil Özel
- 4- Necip Gün
- 5- Behzat Aktaş
- 6- Göker Öksüz
- 7- Halit Yiğit
- 8- Yusuf Ziya Leventoğlu
- 9- Kamuran Özhan
- 10- Kadir Karakaş
- 11- Mükerrerem Çayır
- 12- Şükrü Aytar
- 13- Ümmühan Aytar
- 14- Aziz Çalık
- 15- Köksal Çalık
- 16- Namık Kemal Sönmez
- 17- Adem Aydın
- 18- Fatma Türkan
- 19- Hüseyin Akyıldız
- 20- Yakup Yazıcı
- 21- Erdoğan Evgin
- 22- İsmet Sarıtaş
- 23- Murat Babur
- 24- Hikmet Sarıtaş

- 25- Deniz Tahtalı
- 26- Ayşe Kaya
- 27- Salahattin Ünlü
- 28- Nazım Yiğit
- 29- Mustafa Arpacı
- 30- Yusuf Karapınar
- 31- Dursun Çelik
- 32- Tahsin Çelik
- 33- Rıza Aka
- 34- Basri Kalkmaz
- 35- Ali Taycı
- 36- Metin Yiğit
- 37- Ömer Faruk Güzel
- 38- Mehmet Demir
- 39- Şahin İncidüzen
- 40- Raşit Aydoğdu
- 41- Songül Arğış
- 42- İlhan Kalkmaz
- 43- Cemale Eser
- 44- Hüseyin Aksal
- 45- Şirin Sayhan
- 46- Fatım Yalçın
- 47- Mehmet Ali Admış
- 48- Kaspar İkincidemir
- 49- Mevlüde Tutçu
- 50- Mine Erel
- 51- Şahin Deniz
- 52- Hatice Vural
- 53- Rıdvan Özçelik
- 54- Sevim Yıldız
- 55- Rıza Çınar
- 56- Süleyman Çöte
- 57- Nasreddin Akkurt
- 58- Tuncay Özdemir
- 59- İzzettin Demir
- 60- Hüseyin Kaya
- 61- Fikret Demir
- 62- Muhittin Çay
- 63- Çiçek Koç
- 64- Ahmet Gün
- 65- Ramazan Akkuzey
- 66- Selman Aktaş
- 67- Abdullah Aktaş
- 68- Halil Çelik
- 69- Hayrettin Aktaş
- 70- H.Ali Ekinci
- 71- Mustafa Çelik
- 72- Elmas Ata
- 73- Müşerref Kılıçdoğan
- 74- Tahir Aktaş

- 75- Ali Yılmaz
- 76- Abdulkadir Koşartürk
- 77- Ali Kaya
- 78- Hanife Türkan
- 79- Emine Demir
- 80- Marisa Şahinoğlu
- 81- Cafer Sukas
- 82- Kemal Akgün
- 83- Tuncay Davulcu
- 84- Nusret Sarıtaş
- 85- Selahattin Sarıman
- 86- Gülten Erden

VEKİLİ : Av. Özgür ÇANKAYA

DAVALI YANINDA

KATILAN : Beyoğlu Belediye Başkanlığı

VEKİLİ : Av. Faruk ÖKSÜZ

KONU İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Karar sayılı kararının öncelikle **YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASI** ve **İPTALİ** istemi ile temyizidir.

AÇIKLAMALAR :

I- TEMYİZ İSTEMİNE KONU KARARIN NİTELİĞİ VE KAPSAMI

İstanbul 3. İdare Mahkemesi 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Sayılı kararı ile İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi 360, 361, 362, 363, 385, 386, 387, 593,594 numaralı adaları kapsayan Tarlaabaşı Yenileme Alanına ilişkin İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 30.11.2007 gün ve 26 numaralı kararı ve eki avan projelerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali ile; anılan idari işlemin dayanağı olan 5366 Sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun'un Anayasasının 5, 35, 46 ve 63 üncü maddelerine aykırılık itirazında bulunması istemi ile açmış olduğumuz davanın reddine karar verilmiştir.

İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin anılan kararı hükme esas alınamayacak eksik, yanlış ve yanlı bir bilirkişi raporuna dayanılarak; karar metnindeki "davanın özetinde" anayasaya aykırılık itirazında bulunduğumuz dahi belirtilmeden; ilgili itirazla birlikte dava dilekçemizde, yanıtla yanıt dilekçemizde, bilirkişi raporuna karşı beyan dilekçemizde ve 16.06.2010 günlü duruşmada sunduğumuz dilekçemizde ileri sürdüğümüz hukuki gerekçelerden hiçbiri tartışılmadan, yanıtlanmadan eksik inceleme verilmiştir.

İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Karar sayılı kararı hukuka aykırıdır, öncelikle ve ivedilikle yürütülmesinin durdurulması, temyiz incelemesi sonucunda bozulması gerekmektedir.

II- DAVALI İDARENİN İŞLEMİ NEDEN; KONU VE AMAÇ YÖNÜNDEN HUKUKA AYKIRIDIR. KENDİ İÇİNDE ÇELİŞİK HÜKÜMLER TAŞIYAN YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEM MİMARLIK VE ŞEHİRCİLİK İLKELERİNE AYKIRIDIR.

17 Nisan 2007 tarihinde Tarlabası bölgesinde bulunan 278 binanın yenilenmesi için düzenlenen ihaleyi, mülk sahibine yüzde 42 pay bırakan Çalık Grubuna bağlı Gap İnşaat'ın aldığı bilgisi basında yer almıştır.

Tarlabası yenileme alanına ilişkin hazırlanan yenileme avan projeleri Beyoğlu Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Daire Müdürlüğü'nün **12.07.2007 gün** ve G 28279, G 28281, G 28282, G 28285, G 282286, G 28288, G 28290, G 28292, sayılı yazıları ile incelenip değerlendirilmesi için İstanbul Yenileme Alanları Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na iletilmiştir.

Anılan avan projeler ile önerilen uygulamaya, konu ile ilgili yapılan bütün toplantılarda ilgili kurul üyelerinin büyük bir çoğunluğu tarafından dahi ciddi eleştiriler yöneltilmiştir.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanında ikinci bir kültürel ve tarihi yıkımı başlatma tehdidi taşıyan "avan" projeler TC Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 30.11.2007 tarihli toplantısında üye İclal Sema Dinçer'in karşı oyuna karşılık oy çokluğu ile onaylanmıştır.

Yargılama konusu olan kurul kararı eki olan ve yazılı talebimize rağmen incelenmek üzere bugüne dek tarafımıza iletilmeyen, aradan geçen süreye karşın bugün dahi alenileştirilmeyen avan projeler, 2863 Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca **kentsel sit** alanı olarak ilan edilmiş; ilgili koruma kurulu kararları ile **korunması gerekli kültür varlığı yapılar olarak tescil edilmiş olan kültürel ve mimari mirasımızın önemli parçaları olan**, "yenileme alanı sınırları" içinde kalan **269 kağıt binanın 209'unun tümü ile yıkılmasını önörmektedir.**

Bilindiği gibi 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanun hükümleri, ilgili yönetmelikler ve kentsel sitlerin korunma ve kullanma koşulları ile ilgili ilke kararlarına göre; bir bölgenin kentsel sit ilanından sonra iki yıl içinde **koruma amaçlı imar planlarının yapılmasının esas olduğu** bu iki yıl içinde zorunlu nedenler ile **koruma amaçlı imar planlarının** yapımının bir yıl daha uzatılabileceğine, bu sürelerin sonunda koruma amaçlı imar planı yapılmadığı takdirde geçiş dönemi koruma ve kullanma koşullarına göre uygulamanın durdurulması ve **koruma amaçlı imar planlarının varsa etkileşim sahaları da göz önünde bulundurularak ve sit alanının bütününe kapsayacak şekilde, içinde bulunduğu yerleşme ile ilişkilerinin kurularak hazırlanmasının esas olduğu hukuki olduğu kadar bilimsel bir zorunluluktur.**

Ancak yargılama konusu karar eki projeler koruma imar planları ve yapılaşma koşuluna bağlı olmadan ilave katlar ve bodrum katlar düzenleyerek parsel ve ada morfolojisi düzeninin dışında ve birbirinden farklı mimari anlayışlarla ada bazında rezidans ticaret ve alış veriş merkezi gibi kullanışlar önermekte; gecikmeli dahi olsa İstanbul 1. İdare Mahkemesi'nin 16.11.1998 gün, 1986/415 Esas ve 1998/988 Karar sayılı kararı ile hukuka aykırılığı saptanmış olan "Tarlabası Yıkımları"nın kentten koparttığı, yıllardır bakımsız bırakılmış ve yoksulluk ve yoksunluğa terk edilmiş bu alanda yılların ihmalinin giderilmesi için çözüm; bölgenin içindeki tüm yaşayanlar ile birlikte yıkılarak sosyal ve fiziki olarak ortadan kaldırılması olarak öngörülmekte ve bu durumu içine sindiremeyen ancak kararı onaylamak durumunda bırakılan yenileme kurulu üyelerinin çelişkileri alınan karara dahi yansımaktadır.

Şöyle ki;

Yargı konusu kurul kararında önce *"İstanbul ili, Beyoğlu ilçesi, 360,361 (34 parsel hariç), 362 (11,12,13,14,15,16,17 parseller hariç) 363,385,386 (8 parsel hariç), 387,593 594 numaralı adaları kapsayan yenileme avan projelerinin uygun olduğuna"* karar vermiştir.

Ancak, daha sonra devamla;

"Yenileme alanındaki korunması gerekli kültür varlığı yapıların ön cephelerinin yıkılmadan onarılarak korunmasının esas olduğuna, bu binalara yapılacak müdahalelerin hazırlanacak rölöve, zemin etüdü ve statik rapor çalışmalarından sonra kesinleştirilmesine "

Plan tipolojileri korunacak korunması gerekli kültür varlığı yapıların, rölöve çalışmaları tamamlandıktan sonra (plan şeması, özgün malzeme, taşıyıcı sistem) bütünselliğinin bozulmadan korunmasına;

Avan projelerde önerilen bodrum katlardaki otopark ve diğer fonksiyonların, yukarıdaki maddelere bağlı olarak ve gerekli teknik etütlerin tamamlanmasından sonra (detaylı zemin etüdü, arkeolojik rapor, statik rapor koruma sağlama raporu, altyapı proje ve raporu) yeniden değerlendirilmesine;

Proje alanındaki adaların cephe morfolojilerinin bozulmamasının esas olduğuna, korunması gerekli kültür varlığı yapılarda önerilen ilave katların rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleriyle birlikte yeniden değerlendirilmesine, korunması gerekli kültür varlığı yapılar dışındaki parsellerde önerilen yeni yapıların da buna bağlı olarak tekrar etüd edilmesine karar verildi." **diyerek kendi kararını ve projeleri yok hükmünde saymıştır, projelerin tarihi ve kültür mirası yapıları yok saymasını zımnen kabul etmemiştir.**

Ancak ilgi karar uyarınca projeler yenileme kurulunca onaylanmış olarak kabul edilerek Beyoğlu Belediye Meclisinden geçirilmiş; müvekkil Oda tarafından yapılan bütün yazılı ve sözlü uyarılara karşı hiç bir biçimde alenileştirilmemiştir.

Kamuoyundan saklanan bu projelere göre uygulama ve mülk sahipleri ile pazarlıklar yapılmaya ve mülk sahiplerine dahi gösterilmeyen anılan projeler ile elde edilecek rant nedeni ile mülk sahipleri “acele kamulaştırma kararı” ile korkutulmaktadır. Bölge sakinlerinin adeta mal varlıklarına el konulmaktadır. (Bugün Tarlabası’nda 3-4 katlı bir kagir yapıya karşılık önerilen pay yeni binalarda 50 ilâ 60 m2lik stüdyo daireler olmaktadır.)

Öte yandan acele kamulaştırma kararları usulüne uygun olarak tapu kütüklerine şerh edilmediğinden bölgede büyük bir hızla mülkiyet değişimi devam etmekte, bölge yaşayanları kamu otoritesi eli ile yaratılan, onların rızası ve haberi olmadan yapılan ihale ile yaklaşık yüzde ellisi ihaleyi alan şirkete devredilen rant baskısı nedeniyle yıllardır yaşadıkları yaşam alanlarını yaratılan kamulaştırma korkusu ve spekülasyon olarak yaratılan bedelleri ödeyememe korkusu ile terk etmektedirler.

Ayrıca bu ayrıcalıklı ve usulsüz uygulamalar kentsel sit alanlarının bütününde eşitsiz ve farklı uygulamalara neden olmakta bu anlamı ile de koruma, kullanma bilinç ve davranışlarına kötü örnek teşkil etmekte; korumaya ilişkin uluslararası metinlere aykırı örnekler olarak evrensel raporlara konu edilmektedir.

Yukarıda açıklanmaya çalışıldığı gibi yargılama konusu karar evrensel koruma ve yenileme ilkelerine aykırıdır. Bu kararların uygulamasında kamu yararı bulunmamaktadır.

Bir SİT alanının bütünü için koruma planı yapılmadan ya da yapılmış koruma planına uyulmadan herhangi bir kısmı için projeler üretmek, bu projeleri onaylamak ve uygulamaya sokmak kentlerimiz için ciddi ve geri dönüşümsüz kültürel, ekolojik “katliam” olarak nitelendirilebilecek uygulamalara neden olacaktır. Böylesi bir yaklaşımın hukuku ve uluslararası normları hiçe sayan bir nitelikte olduğu açıktır.

III- YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEM GENEL DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERE, MEVCUT İMAR MEVZUATIMIZIN TEMELİNİ OLUŞTURAN HÜKÜMLERE DE AÇIKÇA AYKIRIDIR.

Bilindiği gibi avan projeler sağlam, güvenli, kullanışlı, çevresi ile uyumlu yapıların gerçekleştirilmesi amacıyla, **uygulama projelerinin hazırlanmasına geçilmeden önce hazırlık çalışmaları sırasında belirlenmiş ihtiyaç programının, işlev şemasının, arsa, alt yapı, iklim, kadastro, imar durumu doğal yapı, çevre düzeni, işveren/iş sahibi istekleri ve benzeri verilerin ve mimarın aldığı kararların kesinleştirildiği projelendirme aşamasıdır, nasıl yapılacağı ilgili şartnamelerde açıkla tarif edilmiştir.** Avan proje çalışmaları, aynı zamanda mimar ile işveren/iş sahibi arasında tasarıma yönelik mutabakatların sağlandığı, onaylanması durumunda mimarın telif hakkını kazandığı iş aşmasıdır. 3386 ve 5226 sayılı Kanunlar ile değişik 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla **arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak;** hali hazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin

sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklılaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile planlama kararları, tutumları, plan notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar planlarının gerektirdiği ölçekteki planlar olan koruma imar plan kararlarına uygun olarak hazırlanmış, ele aldığı alanda önerilecek her türlü projenin (5366 sayılı kanunu 3.maddesine göre de) hazırlanacak olması esasına uygun olarak amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak alınmış olması gereken plan kararlarına uygun olarak hazırlanması ve uygulama projelerine esas teşkil edecek her türlü çevresel, yapısal, fiziksel ve sosyal kararı içermesi; gerek mesleki gerekse idari olarak ilgili şartnamelerde tanımlanan her türlü mesleki ve teknik koşulu yerine getirmesi gerekmektedir.

Bu nedenle 5366 sayılı yasaya göre çıkartılmış bulunan 14.12.2005 tarihli ve 26023 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği tüm imar mevzuatı ve yasalarına ve mimari mesleki ve bilimsel ilkelere ve mevzuata aykırı olmanın ötesinde genel düzenleyici işleme de aykırıdır.

Anılan kurul kararları gereği üretilen projeler ve uygulamalar ile geri dönüşü mümkün olmayacak hatalara neden olacağı gibi, bu uygulama gereği yapılacak kamulaştırma ve uygulama işlemlerine dayanak teşkil edecektir.

Böylesi bir uygulama, uluslararası sözleşmeler uyarınca korunması gerekli Tarla başı bölgesini ve Beyoğlu kentsel çevresini tahrip edecektir. Sit alanlarımız bu usulsüz, hukuka ve şehircilik ilkelerine aykırı uygulama ile yok olacak; bu aşamada henüz tamamlanmamış durumda olan, çevresel ve hukuki sakıncalar taşıyan bu projelere göre yapılacak mülkiyet devri işlemleri de ileride telafisi güç zararların oluşmasına neden olacaktır.

IV- YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEM KÜLTÜR BAKANLIĞI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA YÜKSEK KURULU İLKE KARARLARINA DA AÇIKÇA AYKIRIDIR.

Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplandırılması, Bakım ve Onarımları'na ilişkin 05.11.1999 gün ve 660 sayılı İlke Kararı :

“Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasında en önemli sorun, yapılacak müdahalenin niteliğidir. Her yapının kendine özgü sorunları olduğu için tüm yapıları kapsayacak ve müdahale biçimini belirleyecek genel sınıflandırmaların uygulamada yanlış sonuçlar verdiği saptanmıştır. Bu

nedenle kurul kararlarına temel olacak ilkeler ve müdahale biçimlerine daha uygun olduğu kabul edilen aşağıdaki tanımlar yapılmıştır.

Yapı Grupları

Yapılar, kendi başlarına bir tarihi ve estetik değer taşımaları ya da kentlerin tarihi kimliğini oluşturan kentsel sitler, sokaklar ve silüetlerin öğeleri olarak iki gruba ayrılmıştır:

1. Grup Yapılar

Toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleriyle korunması zorunlu yapılardır.

2. Grup Yapılar

Kent ve çevre kimliğine katkıda bulunan kültür varlığı niteliğindeki yöresel yaşam biçimini yansıtan yapılardır.

I-MÜDAHALE BİÇİMLERİ

Korunacak yapılara müdahaleler, her yapının kendine özgü koşullarına göre" belirleneceğini öngörmüştür.

Yargılama konusu idari işlem anılan İlke Kararına da açıkça aykırıdır.

Yargılama konusu idari işlemler 22.07.1989 gün ve 20229 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Avrupa Mimari Sözleşmesinin Onaylanması Hakkında Kanun hükümlerine de açıkça aykırıdır.

Bozulması istemi ile temyiz ettiğimiz İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Sayılı kararında dilekçemizin bu bölümünde andığımız Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplandırılması, Bakım ve Onarımları'na ilişkin ilke kararı ile ilgili iddialarımız da değerlendirilmemiştir.

V- YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEM İLGİLİ ULUSLARASI SÖZLEŞMELERE DE AYKIRIDIR. SAYIN MAHKEME İSTEM KONUSU KARARINDA BU AÇIDAN DA BİR DEĞERLENDİRME DE YAPMAMIŞTIR.

Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim Ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından Hazırlanan ve 14.12.1983 Gün Ve 17959 sayılı Resmi Gazetede Yayınlanarak Yürürlüğe Giren "**Dünya Kültürel Ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme**" ve "**Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi**" ve ilgili diğer sözleşmeler; özellikle Mimari mirasın, dünya ve Avrupa kültür mirasının zenginliği, çoğulculuğun eşsiz bir ifadesi, geçmişimizin değer biçilmez bir tanığı olduğunu ve bütün Avrupalıların bir ortak mirasını oluşturduğunu kabul ederek koruma konusunda her türlü tedbirin alınmasını taraf devletlerin ödevi olarak tanımlamıştır. Bu konuda oluşacak her türlü tehdide karşı bütün tedbirlerin alınmasını öngörmüştür. Ancak, Türkiye'nin kentleşme sürecinin son elli yılı, gerçekleştirilen hukuka aykırı ve yanlış uygulamalar, kaçak yapılaşmaya karşı etkin bir tutum alınmaması ve yeterli özen gösterilmemesi, bütçe ayırılmaması nedeniyle tarihi kent dokuları bozulma ve köhneme tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Ancak son yıllarda kent merkezlerinde rant değerlerinin yükselmesine bağlı olarak tarihi **kent dokularının sıradan bir yatırım alanı olarak kabul edilmesi** dava konusu olan Tarlabaşı Bölgesi, Tarihi Yarımada ve benzeri

uygulamaların kamu yararına olup olmadığı konusunda çok ciddi çekinceler yaratmaktadır.

Bu nedenle dava konusu idari işleme esas teşkil eden 5366 sayılı yasa ve bu yasaya dayanarak çıkartılan yönetmelik açıkça **Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelere aykırılık** taşımaktadır.

Evrensel ilkelere, imar mevzuatına ve yerleşik yargı kararlarına uygun olarak idari işlemler tesis edilmelidir. Aksi durumda, *kentsel sağlıklaştırma, kentsel yenileme, kentsel yeniden canlandırma* gibi kavramlar ve idari işlemler doğru yerde ve doğru zamanda kullanılmadığı takdirde, tarihi doğal ve kültürel mirasımızın önceki elli yılın tahribatından daha büyük ve geri dönülemez kayıplar yaşayacağı kaçınılmaz bir gerçektir.

Yargılama konusu idari işlem 22.07.1989 gün ve 20229 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi hükümlerine açıkça aykırıdır. Şöyle ki;

Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi'nin 3 üncü maddesi uyarınca mimari mirasın korunması için yasal önlemler almayı, bu önlemler çerçevesinde anıtların ve korunmasının sağlanması gerekmektedir.

Ayrıca Bilindiği gibi Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi'nin 1 inci maddesinde

“Anıtlar: Tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal ve teknik bakımlardan önemleri nedeniyle dikkate değer binalar ile diğer yapılan ve bunların müstemilatı ile tamamlayıcı kısımları” tanımı yer almaktadır.

Sözleşme'nin 5 inci maddesinde ise

**“Her bir Taraf,
Maddi koşulların tehlikeye düşürdüğü ve başka bir yere taşınmanın zorunlu olduğu durumlar dışında, korunmaya alınan bir anıtın tümünün ya da bir bölümünün taşınmasını yasaklamayı taahhüt eder. Bu gibi durumlarda, yetkili makamın, anıtın sökülmesi, nakli ve uygun bir yerde yeniden eski şekline getirilmesi için gerekli önlemleri ...”** alacağı öngörülmektedir.

Yargılama konusu avan projede öngörülen uygulamaların yukarıda anılan hükümlere aykırı olduğu açıktır.

Diğer bir söyleyişle, İstanbul'un en önemli yapı gruplarından, tarihsel alanlarından biri olan alandaki tescilli binalar –maddi zorunluluklar/kaçınılmazlıklar– bulunmaması nedeni ile “taşınamayacak” olmaları bir yana yıkılmaktadır.

Böylesi bir uygulamanın mimarlık mesleğine, koruma ilkelerine ya da hukuka açıkça aykırı olduğu izahtan varestedir.

Bozulması istemi ile temyiz ettiğimiz İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Sayılı kararında dilekçemizin bu bölümünde andığımız ulusal üstü normlara aykırılık iddialarımız da değerlendirilmemiştir.

Anılan karar genel ifadelerle ve aşağıda ayrıntılı olarak eksikliklerini, bilimsel ölçütlere aykırılıklarını ve yanlılığını açıklayacağımız bilirkişi raporuna dayanılarak verilmiştir.

İstem konusu karar, şehircilik ve mimarlık ilkelerine, hukuka açıkça aykırıdır.

VI- YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEMİN İSTANBUL'UN DÜNYA KÜLTÜR MİRASI LİSTESİ'NDEN ÇIKMASINA NEDEN OLMASI TEHLİKESİ VARDIR.

Unesco Dünya Miras Merkezi'nin 2008 tarihli raporunda yargılama konusu idari işlemin konusu olan alanı da kapsayan bölge için kapsamlı bir koruma yaklaşımı geliştirilmesi gerektiği belirtilmektedir. (Ek 1)

Anılan raporun "Sonuçlar ve Öneriler" başlıklı bölümünde 3 üncü maddesinde (sayfa 43)aynen şöyle denmektedir:

*"...Heyetimiz Dünya Mirası varlıklarını konu alan **entegre ve kapsamlı** bir Yönetim Planının, Uygulama Rehberini ve Viyana Muhtırası'na (2005) uygun biçimde uluslararası standartlara göre hazırlanarak 1 Şubat 2009 tarihine kadar Sekreterliğe sunulmasını önerir. Planda şunlara yer verilmelidir:*

- a) *Birinci Derece koruma bölgelerinin, mevcut çekirdek alanlarının tümünü ve varsa teklif edilen yeni çekirdekleri (Kapalı Çarşı) içine alacak şekilde değiştirilmiş sınırları,*
- b) *Sit alanının **görsel bütünlüğünü ve kentsel formunu koruyacak** bir tampon bölgenin ayrıntıları (heyetimiz tampon bölgenin Eyüp koruma bölgesini, **Galata-Beyoğlu tarihi çekirdeğini**, Boğaziçi'nin korunmuş olan Öngörünüm Alanının ve Marmara Denizi'ndeki Prens Adaları'nı kapsamamasını önerir)"*

Görüldüğü gibi Unesco Dünya Miras Merkezi'nin 2008 Raporunda yargılama konusu alan gibi alanlar ile ilgili yapılacak işlemlerin entegre ve kapsamlı olması gerektiğine işaret edilmiş ve yargılama konusu alan (... Beyoğlu tarihi çekirdeği..) İstanbul'un Dünya Mirası kapsamında değerlendirilmesi ve korunması gerektiğine işaret edilmekle yetinilmemiş, anılan alanın etkileşim alanı için bir koruma "tampon bölgesi" öngörülmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yargılama konusu idari işlemin belirli bir kentsel bütünlük ile entegre ve kapsamlı olmadığı, parçalı bir düzenlemenin tesis edilmiş olduğu açıktır.

Ötesi, yargılama konusu idari işlemlerle "Beyoğlu tarihi çekirdeği" olarak adlandırılan alanın "etkileşim bölgeleri" ile birlikte korunması bir yana tescilli binaların yıkımı, bina gruplarının arasındaki ilişkinin ortadan kaldırılması ve kentsel alanın dokusunun tümünden değiştirecek bir yükseklik ve yoğunluk öngörülmektedir.

Bu hali ile yargılama konusu idari işlemin İstanbul Dünya Kültür Mirası Listesi'nden çıkmasına neden olması ciddi bir tehlikedir.

Yargılama konusu idari işlem; pek çok eserde “inci” ya da “gözbebeği” gibi nitelendirmelerle anılan bir kentin sivil mimari mirası açısından en önemli alanlarından birinin “Dünya Kültürel Mirası”nın korunması için çalışan saygın bir ulusal üstü kuruluş tarafından önerilen kriterlerle tümü ile çelişen uygulamalar öngörmektedir.

Bozulması istemi ile temyiz ettiğimiz İstanbul 3. İdare Mahkemesi’nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Sayılı kararında 16.06.2010 dilekçemiz ekinde sunulan yukarıda belirtilen bilgi ve belgeler dahi değerlendirmeden, genel ifadelerle ve aşağıda ayrıntılı olarak eksikliklerini, bilimsel ölçütlere aykırılıklarını ve yanlılığını açıklayacağımız bilirkişi raporuna dayanılarak verilmiştir.

VII- SAYIN MAHKEMENİN KARARININ DAYANAĞI OLAN BİLİRKİŞİ RAPORU ŞEHİRCİLİK, PLANLAMA VE MİMARLIK İLKELERİNE AYKIRIDIR. ANILAN EKSİK, BİLİMSEL ÖLÇÜTLERE AYKIRI VE YANLI BİLİRKİŞİ RAPORU HÜKME ESAS OLUŞTURAMAZ.

Sayın Mahkemenin hükmünün tek dayanağı olan bilirkişi raporu bilirkişilerin uzmanlık alanı olan “koruma” ve “mimarlık” alanında bir inceleme yapmaktan kaçınmış; uzmanlık alanı olmayan bir alanda dayanaksız ve bilimsellikten uzak yorum ve değerlendirmelerde bulunmuştur.

Bilirkişi heyetinin uzmanlık alanı olmayan konular ile ilgili dayanaksız, bilimsel olmayan değerlendirmelerini dilekçemizin 8 numaralı başlığı altında tartışacağız ancak burada bilirkişilerin, uzmanlık alanları ile ilgili ya hiç değerlendirme yapmamalarına ya da eksik değerlendirmeleri ile hükme esas olamayacak nitelikte bir rapor düzenlediklerine ilişkin açıklarımıza yer vermek isteriz.

Bilirkişi raporunun “3. Cevap” Başlıklı bölümü şu şekildedir.

“Cevap 3 Sit kapsamındaki bölgelerde, tescilli yapıların imar hakları kısıtlandığı için koruma yasasında imar haklarının aktarımına ilişkin hukuki terimler bulunmaktadır. Yasanın bu belirlemesine karşılık sit kapsamında yapılaşması sınırlanan yapıların çevredeki imar haklarından yararlanabilmesi için geliştirilmiş aktarım kuralının dava konusu alan kapsamında uygulandığı görülmektedir.

KTVKK'nun 14.7.2004 / 5226 s. yasayla değ. Md: 17/c de: "Yapılanma hakları kısıtlanmış tescilli taşınmaz kültür varlıklarına veya bunların koruma alanlarında bulunan ya da koruma amaçlı imar planlarıyla yapılanma hakları kısıtlanan taşınmazlara ait mülkiyet veya yapılanma haklarının kısıtlanmış bölümünü, imar planlarıyla yapılanmaya açık aktarım alanı olarak ayrılmış, mülkiyetlerindeki veya üçüncü şahıslara ait alanlara, aktarımdan yararlanacak öncelikli hakları belirleyerek bir program dahilinde aktarmaya, belediye sınırları ve müccavir alanlar içinde belediyeler, bunların dışında valilikler yetkilidir, "denilmektedir.

Bakanlar Kurulu tarafından tanımlanan alan içinde, hazırlanan proje örneklerinde, taşınmazların bulunduğu alanda tescilli taşınmazların imar haklarının tescilsiz yapılar üzerine aktarıldığı görülmektedir.

Bu durumu ile 5226 sayılı yasa ile getirilen imar haklarının aktarımı işlevinin yeni yasa kapsamında dikkate alındığı ve İstanbul kentsel yapısı içinde **aktarım alanları belirlenmediği için 5226 sayılı yasada belirtildiği halde gerçekleştirilemeyen** bir hususun yeni yasa kapsamında uygulamaya konulduğu görülmektedir.

5226 sayılı yasa ile oluşturulan hukukun, çevresindeki yapılara göre, kısıtlanmış imar hakları ile değer kaybına uğrayan taşınmaz malların imar haklarının aktarım bölgelerine veya yakın bir alanda planda gösterilen alanlara imar haklarının aktarılmasının ele alındığı ve Tarla başı projesinde bu hukukun oluşturulduğu görülmektedir.

Anglosakson ve ABD koruma yasalarında genişçe uygulaması yapılırken ülkemizde yasada hukuken tanımlanmasına rağmen ele alınmamış olan bu uygulamanın Tarla başı bölgesinde ele alındığı görülmektedir.

Bu surette gerek kaybolan imar hakları ile yapı sahibine verilen kentsel rantın yapı sahibi ve yatırımcı ve düzenleyici kurum arasında oluşturulan hukuk ile düzenleneceği paylaşılacağı anlaşılmaktadır. 5266 sayılı yasa bu uzlaşmada değerlerin gayrimenkul şirketleri tarafından tespit edilmesine ilişkin hüküm geliştirmiştir Ancak bu uygulamanın ülkemizde kendini kanıtlamış bir örneği bulunmamaktadır.

Bu kapsamda yapılan idari düzenlemenin ve avan projelerin değerlendirilmesinin imar ve koruma tüzmesine uygun olduğu kanaatindeyiz.”

Şeklinde anlaşılabilir bir yanıt vermişlerdir.

Bu yanıtın tümünün ve yapılan yorumların Sayın Mahkeme'nin bilirkişi heyetine yönelttiği sorularla da dava konusu uyuşmazlıkla da hiçbir ilgisi bulunmamaktadır

Ayrıca anılan bölümde yer alan **“hazırlanan proje örneklerinde, taşınmazların bulunduğu alanda tescilli taşınmazların imar haklarının tescilsiz yapılar üzerine aktarıldığı görülmektedir Anglosakson ve ABD koruma yasalarında genişçe uygulaması yapılırken ülkemizde yasada hukuken tanımlanmasına rağmen ele alınmamış olan bu uygulamanın Tarla başı bölgesinde ele alındığı görülmektedir Bu surette gerek kaybolan imar hakları ile yapı sahibine verilen kentsel rantın yapı sahibi ve yatırımcı ve düzenleyici kurum arasında oluşturulan hukuk ile düzenleneceği paylaşılacağı anlaşılmaktadır. 5266 sayılı yasa bu uzlaşmada değerlerin gayrimenkul şirketleri tarafından tespit edilmesine ilişkin hüküm geliştirmiştir Ancak bu uygulamanın ülkemizde kendini kanıtlamış bir örneği bulunmamaktadır.”** ifadelerinin de Sayın Mahkeme'nin bilirkişi heyetine yönelttiği soruyla da dava dilekçemizde ileri sürdüğümüz gerekçeler uzaktan (ya da yakından) bir ilgisi bulunmadığı gibi sözü edilen ifadelerin ne kastettiği anlaşılabilir değildir.

Bu ifadeler, bilirkişi raporunda somut gerçeğe de aykırı ifadeler bulunduğuna ilişkin örneklerden biridir.

Yargılama konusu “kaybolan imar hakları” ya da “yapı sahibine verilen kentsel rant” değildir.

Yargılama konusu olan son derece önemli bir kentsel sit alanında yaşayan insanları, bölgenin tarihi sosyal ve kültürel yapısını hiç dikkate almadan, sanki boş bir alanı planlıyormuşçasına tesis edilen idari işlem ve anılan idari işlemin uygulanması durumunda geri dönüşü olmayan fiziki ve sosyal tahribat yaratacak avan projeler ile kaybolacak Beyoğlu ve İstanbul’dur.

Yalnızca yukarıda aktardığımız yanıt dahi bilirkişilerin taşıdıkları akademik unvanlara karşın dava konusunu kavrayamadıklarını açıkça göstermektedir.

Öte yandan, idarenin görevinin sit alanlarını, tarihi binaları ve kent dokusunu korumak ve zorunlu durumlarda bu amaçla sınırlı olarak yurttaşlarının imar haklarına müdahalesi durumunda ise öncelikle imar haklarını yerinde korumaktır.

Bilirkişi heyetinin bilimsel niteliklerden yoksun, dayanaksız ve yanlı yaklaşımını gösteren diğer bir kanıtta; Soru 4. e verilen yanıtlardır.

Soru 4. Bu sorularla yetinilmeksizin dosyada yer alan tüm bilgi ve belgeler ile taraf iddiaları dikkate alınarak hazırlanacak bilirkişi raporunun dava dosyası ve tüm ekleriyle birlikte mahkemeye teslimi istenilmektedir. Bilirkişi heyeti bu maddeye verilen yanıtta dava gerekçelerimiz;

“Cevap 4: Davacı iddialarında aşağıdaki hususların davaya konu edildiği görülmektedir: 1. Projeden etkilenen kişilerin bölgeden dışlandığı, projenin sosyal niteliğinin bulunmadığı, bölge halkının proje ile göçe zorlandığı, mevcut mülkiyet haklarının zoraki kamulaştırma tehdidi ile ellerinden alındığı, gibi projenin uygulanmasındaki sosyal sorunların çıkması ile projenin sorun çözmekten ziyade sorun yaratacağını belirtmekte, 2. Bu iddialara ilave olarak yapılan düzenleme işleminin koruma yasasındaki mevzuata uygun olmadığı ileri sürülmektedir”

Şeklinde dava dilekçesinde ileri sürdüğümüz gerekçelere hiç değinmeden kendi yorumlarına göre aktarmışlar ve bilimsel, hukuksal ve maddi gerçeklere uygun bir yanıt vermeden konu ile ilgisi bulunmayan kanun değişiklikleri, imar hakları transferleri gibi kendi içinde de çelişkiler ve hatalar taşıyan sayfalarca yazı sonucu; üzerinde yüzlerce bilimsel hukuksal araştırma yapılan ve hukuk devletinin olmazsa olmaz ilkelerinden olan **KAMU YARARI** uluslararası sözleşmeler ile de saptanan **EVRENSEL KORUMA İLKELERİ DE;**

“Yapılan düzenlemenin gerek bölgenin kentsel rant değerlerini koruyan, gerek bölgeye finansman imkanı sağlayan imar aracı olarak kullanıldığı bölgenin gelişmesine ve yaşam düzeyini ve istihdamı artırıcı bir imar aracı olarak idari işlemler yönü ile karar altına alınmasının koruma tüzesinde getirilen hükümlere

uygun olduđu ve yapılan dűzenleme iřleminde kamu yararı bulunduđu kanaatindeyiz.” řeklinde “Kentsel rant dűzeyini koruma, finansman imkanı vb.” haline indirgenmiřtir.

Bu tűmcede de, bilirkiři raporunun tűműnde de kurul kararı eki, 2863 sayılı Kűltűr ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanun kapsamında kentsel sit alanı olarak ilan edilmiř olan; proje alanında bulunan 269 binanın 209’u ilgili koruma kurullarınca korunması gerekli kűltűr varlıđı yapılar olarak ayrıca tescil edilmiř olan mimari ve kűltűr mirasımız niteliđinde bulunan tescilli ve korunarak yařatılması gerekli kađir binaların tűműnűn 209 TESCİLLİ TARİHİ ESERİN YIKIMINI ÖNGÖREN AVAN PROJELERDEN, dava dilekçemizde ileri sűrdűđűműz;

- **Yargılama konusu karar eki projeler koruma imar planları ve yapılaşma koşuluna bağlı olmadan ilave katlar ve bodrum katlar dűzenleyerek parsel ve ada morfolojisi dűzeninin dışında ve farklı farklı mimari anlayışlarla ada bazında rezidans ticaret ve alış veriş merkezi gibi kullanışlar ۆnerilmesi;**
- **Ve ne yazık ki geç alınan tűm yargı kararları ile hukuksuzluğu tescil edilen 1. Tarlabası Yıkımlarının kentten koparttığı ve yıllardır bakımsız bırakılmış ve yoksulluk ve yoksunluğa terkedilmiş bu alanda yılların ihmalinin giderilmesi için ۆnerilen bۆlgenin içindeki tűm yaşayanlar ile birlikte yıkılarak sosyal ve fiziki olarak ortadan kaldırılmasının tűm evrensel şehircilik, mimarlık meslek ilke ve kurallarına, koruma kent ve insan hakkı kurallarına olan aykırılığı;**
- ***“Yenileme alanındaki korunması gerekli kűltűr varlıđı yapıların ۆn cephelerinin yıkılmadan onarılarak korunmasının esas olduđuna, bu binalara yapılacak műdahalelerin hazırlanacak rۆlۆve, zemin etűdű ve statik rapor çalıřmalarından sonra kesinleřtirilmesine Plan tipolojileri korunacak korunması gerekli kűltűr varlıđı yapıların, rۆlۆve çalıřmaları tamamlandıktan sonra (plan řeması, ۆzgűn malzeme, tařıyıcı sistem) bűtűnselliđinin bozulmadan korunması;***
- ***Avan projelerde ۆnerilen bodrum katlardaki otopark ve diđer fonksiyonların, yukarıdaki maddelere bađlı olarak ve gerekli teknik etűtlerin tamamlanmasından sonra (detaylı zemin etűdű, arkeolojik rapor, statik rapor koruma sađlamlařtırma raporu, altyapı proje ve raporu) yeniden deđerlendirilmesine; Proje alanındaki adaların cephe morfolojilerinin bozulmamasının esas olduđuna, korunması gerekli kűltűr varlıđı yapılar da ۆnerilen ilave katların rۆlۆve, restitűsyon ve restorasyon projeleriyle birlikte yeniden deđerlendirilmesine, korunması gerekli kűltűr varlıđı yapılar dıřındaki parsellerde ۆnerilen yeni yapıların da buna bađlı olarak tekrar etűd edilmesine karar verildi.” diyerek kendi kararını ve projeleri yok hűkműnde sayan ve projelerin tarihi ve kűltűr mirası yapıları yok varsaymasını zımnen kabul etmeyen ilgili kurul kararı;***

- İmar mevzuatında gerekse taraf olunan uluslararası belgelerde açıkça tanımlanan mimari projelerinin onaylama ve uygulama prosedürlerine uyulmadan Belediye Meclisinin projeler konusunda almış olduğu kararın mimarlık mesleğinin evrensel uygulama etik kriterlerine, taraf olunan ulusal üstü belgelere ve imar mevzuatına açıkça aykırılığundan; bu konudaki hukukumuz ve uluslararası sözleşmeler tartışılmamış, değerlendirilmemiştir.

Aşağıda, dilekçemizin 8 numaralı bölümünde ayrıntılı olarak açıklayacağımız üzere bilirkişi heyeti uzmanlık alanı olan “koruma” ve “mimarlık” alanında bir inceleme yapmaktan kaçınmış; uzmanlık alanı olmayan bir alanda dayanaksız ve bilimsellikten uzak yorum ve değerlendirmelerde bulunmuştur.

Bilirkişi heyeti, dava dilekçemizi, dosyada bulunan belgeleri ve Sayın Mahkemenin yönelttiği soruları tartışmamış, yanıtlamamıştır.

Yukarıda açıklandığı gibi bilirkişi raporunda konu ile ilgili içtihatlar, koruma kurul kararları ve ilke kararları ve dava konusu avan projeleri incelemedikleri ve/veya taraflı, Sayın Mahkemeyi yanıltıcı bir yaklaşım sergilenmektedir.

Dilekçemiz ekinde sunduğumuz, anılan avan projelerin incelenmesi ile de bu durum kolayca anlaşılacaktır. (Ek 2)

Bilimsel tarafsızlık ve bilimsel ilkelerin, bilimsel etiğin yok edilmesi tehlikesi ise her türlü tahribatın, her türlü yokuşun ötesinde bir zarar verecektir

VIII- MİMARLIK İLE İLGİLİ UZMANLIKLARI NEDENİ İLE BİLİRKİŞİ OLARAK ATANAN ANCAK “SOSYAL BİLİMLER” İLE İLGİLİ OLARAK HAKSIZ VE BİLİMSEL ÖLÇÜTLERE AYKIRI OLARAK İLERİ SÜRDÜKLERİ HUSUSLAR HÜKME DAYANAK OLAMAZ. SAYIN MAHKEMENİN BİRİCİK DAYANAĞI OLAN BİLİRKİŞİ RAPORU, BİLİRKİŞİLERİN UZMANLIK ALANLARI DIŞINDA

Sayın Mahkemenin kararına esas olarak alınan bilirkişi raporunda Sayın Mahkemenin soruları kapsamında bir değerlendirme yapılmadığını yinelemek isteriz.

Bilirkişi heyeti, kendi uzmanlık alanları dışında değerlendirme ve yorum yapmaları yetmezmiş gibi sosyal bilimler alanında yapılan bir bilimsel çalışmalarda bulunması gereken asgari ölçütlerine dahi uygun davranmamışlardır.

Diğer bir söyleyişle, **hukuki bir mesele olması nedeni ile Sayın Mahkeme tarafından incelenmesi gerektiği açık olan kimi noktaları da yorumlama ve değerlendirmenin kendisinin görevi olduğu zehabına kapılan bilirkişiler bu noktaları bile bilimselliğin gerektirdiği asgari ölçütleri göz ardı ederek, bilimsel etik yaklaşımı dahi göz ardı ederek gerçekleştirmişlerdir.**

Anılan bilirkişi raporunda Sayın Mahkemenin sorularına yanıt verildiği düşünülse bile söz konusu rapor kendi içerisinde teknik, kavramsal hatalar, çelişkiler ve tutarsızlıklar barındırmaktadır.

Raporun bu bağlamdaki teknik, kavramsal hatalarını, çelişki ve tutarsızlıklarını bir temyiz dilekçesinin sınırları içerisinde açıklamaya çalışacağız:

Bilirkişi raporunun 7. Sayfasında 1. Soruya cevap başlığıyla;

“Yerinde yapılan incelemede yasada ve yönetmelik kapsamında tanımlanan bir bölgenin kısmen terk edilmiş, kısmen işgal edilmiş ve kentin doğal ve tarihi dokusu ile bağdaşmayan yeni ek yapılar ile bir zamanlar özel konut dokusu özelliğini içeren ancak oturanlarının ve kent sakinlerinin terk ettiği, konut yaşamı ve sosyal çevre olarak sosyal alt yapısının bulunmadığı ve çevrenin geleneksel yapısı ile yeni sosyal alt yapı yapılma imkanının da mevcut sit koşulları yapılmasına imkan olmayan ve sağlıksız konut ve hizmet ve ticari yapıları barındıran altyapısının bulunmaması nedeni ile yapılış düzeni ve amacından farklı bir şekilde kullanılarak kentin slum görüntüsü ile yaşamını sürdürmekte olan fiziksel özellikleri açıkça görülmektedir” denilmektedir.

Raporda belirtilen “kısmen işgal edilmiş” yargısına/saptamasına nasıl varıldığı anlaşılmamaktadır.

Öncelikle bir bölgenin, sosyolojik ve mekânsal incelemeleri geniş bir analizin ve incelemenin sonucunda varılabilecek sonuçlar iken, bilirkişi heyetinin yalnızca görsel olarak yaptığı incelemede bu sonuca nasıl varıldığı, raporda da hiçbir referans göstermeden öznel düşüncelerine, kanılarına dayanarak, bilimsel verilere tümü ile aykırı olarak görüş bildirilmiştir.

Bilirkişi raporunun 12 inci sayfasında ise bölgede yaşayan insanlar için yeniden bir değerlendirmede bulunmuş ve “zorunlu göç ile konut edinmeye çalışan insanlar” tanımlamasını getirmiş; söz konusu proje ile onlar için daha uygun bir ortam yaratılacağı hususunda kanaat oluşturduklarını belirtmişlerdir.

Öncelikle Bilirkişi Heyetinin söz konusu bölgede yaşayan insanlar için hiçbir sosyolojik inceleme ve analizde bulunmadan bu yargılara nasıl ulaştıkları bilinmemektedir. Ayrıca raporun bölgede yaşayan insanların “işgalci” mi “zorunlu göç ile konut edinmeye çalışan insanlar” mı oldukları konusundaki tutarsızlığı da anlaşılmamaktadır. Ve eğer söz konusu konutların işgal edildiğini ve edenlerin dolayısıyla işgalci olduğunu bilirkişi heyeti varsayıyor ise, proje ile onlar için daha uygun bir ortam yaratılacağı konusundaki öznel yargıya da nasıl varıldığının açıklanması bilimsel/etik bir zorunluluktur.

Bilimsel verilerden uzak, tamamen öznel bir yargı taşıyan “daha uygun ortam” ne anlam ifade etmektedir?

Açıkça sormak gerekirse; “daha uygun ortam” neye ve kime göre tanımlanmaktadır?

Davaya müvekkil oda yanında müdahil olan 132 konut sahibi açıktır ki bilirkişi raporunun onlar için “daha uygun” olarak gördüğü “ortamı” uygun görmemektedirler. Bu durum ise planlamanın katılımcı olması gerektiği ilkesine aykırıdır.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız gibi yasalara, ilke kararlarına, yönetmeliklere ve ulusal üstü belgelere de açıkça aykırı olan ve kamusal olanakların geniş halk kesimlerinin çıkarlarının aleyhine kullanıldığı –tanım yerinde ise - “tepeden inme” bu tür kararlarla ilgili bilimsel görüş olarak düzenlenen söz konusu rapor, bölge insanları ile ilgili bilimsellikten uzak, öznel düşünceler ile anılan bölgede yaşayan ve mülk sahibi olanlar hakkında “hüküm” veren, taraflı bir rapordur.

Anılan raporunun 9 uncu sayfasında belirtilen “5226 sayılı yasa ile oluşturulan hukukun, çerçevesindeki yapılara göre, kısıtlanmış imar hakları ile, değer kaybına uğrayan taşınmaz malların imar haklarının aktarım bölgelerine veya yakın bir alanda planda gösterilen alanlara imar haklarının aktarılmasının ele alındığı ve Tarlabaşı projesinde bu hukukun oluşturulduğu görülmektedir” ifadesi yer almaktadır.

Diğer bir söyleyişle, anılan rapor da bölgede konut sahibi olan insanların projeden sonra bölgede kalamayacağını saptamaktadır.

O halde, proje sonrası bölgede bulunamayacak, bölgeden gönderilecek, göçe zorlanan insanlar için söz konusu projeden sonra nasıl “daha uygun ortam” sağlanabildiği de, akademik unvanları da bulunan “bilim adamları”nın yukarıda aktardığımız anlatımların altına nasıl imza atabildikleri de anlaşılmamaktadır.

Yine raporun aynı bölümünde, “yapılış düzeni ve amacından farklı bir şekilde kullanılarak” ifadesi -en hafif tanımı- ile **yanlış** bir ifadedir. Söz konusu bölge Osmanlı Dönemi’nden günümüze kadar sürekli bir konut bölgesi özelliği göstermekteyken günümüzde de halen konut bölgesidir.

Maddi gerçek açıkça ortadayken, bilirkişi heyetinin söz konusu kentsel alandaki yapıların nasıl yapılış amacından farklı kullanıldığını iddia edebildiği anlaşılmamaktadır. Kaldı ki, bilirkişi raporu 15 inci sayfada

“Kent in bu bölgesinde konut dokusundaki eğitim yaşındakilerin kolayca ulaşabileceği bir eğitim tesisi bulunmamaktadır. Koruma alanındaki tescilli yapıların yoğunluğu ve bölgenin özellikleri nedeniyle bu bölgeye imar tüzesi kuralları içinde eğitim tesisi açılması da mümkün değildir. Bu nedenle bölgenin sosyal yaşamını konut ağırlıklı sürdürmesi mümkün değildir.”

İfadesiyle bilirkişi raporu dava konusu bölge için işlev değişikliğini dolayısıyla yapılış amacından farklı kullanımı kendisi önermekte ve yine kendisiyle çelişen ifadelerle yer vermektedir.

Ve yine 15 inci sayfada yer alan “Koruma alanındaki tescilli yapıların yoğunluğu ve bölgenin özellikleri nedeniyle bu bölgeye imar tüzesi kuralları içinde eğitim tesisi açılması da mümkün değildir” ifadesi ile bölgede tescilli yapıların

yoğunluğuna işaret ederken bu ifadeyle tamamen çelişen bir şekilde 7 inci sayfada “...Bölgenin mevcut fiziki dokusu ve seyrek aralıklar ile tescil edilmiş bulunan yapılar nedeni ile terk edilmiş bir görünümü bulunmaktadır.” İfadesi yer almaktadır. İki cümledeki arasındaki tutarsızlıkların ve birbiri ile çelişen ifadeler şaşkınlık vericidir.

Öte yandan; yine raporda bölgede seyrek aralıklar ile tescilli yapılar bulunduğunun ifade edilmiş olması maddi gerçeğe ve resmi belgelerin ortaya koyduğu “hakikat” ile çelişmektedir.

Dava dilekçemizde de belirttiğimiz üzere, söz konusu bölgede 209 tescilli bina bulunmaktadır.

269 binayı kapsayan yenileme alanındaki 209 binanın tescilli olması karşısında açıktır ki tescilli yapılar bölgede seyrek aralıklarla bulunmamaktadır. Bilirkişi raporu gerçeği yansıtmayan, tutarsız ve taraflı olduğu açık bilgiler içermektedir.

Bilirkişi raporu aynı paragrafta ve yine rapor içinde geçen birçok cümlede, bölgede yaşayan insanların eğitimsizliklerinden bahsetmekte ve bunun sebebini eğitim olanaklarına ulaşmaktaki zorlukla ilişkilendirmekte ve bölge konut alanı olarak korunursa herhangi bir eğitim tesisinin bölgeye yerleştirmekteki olanaksızlığından söz etmektedir.

Ancak; bilirkişi raporunun sık sık referans olarak belirttiği Boğaziçi Üniversitesi'nin yaptığı araştırmadaki bölgenin eğitim seviyesi ile ilgili bölümde; “*Eğitimle ilgili temel gözlemimiz, zorunlu ilköğretim çağındaki çocuklar (6-13 yaş) arasında görülen okul bırakmadaki yüksek oranın iki temel sebebe dayandığıdır: ilk olarak, birçok hane halkı çocuk emeğinden kazanılan gelirden vazgeçememektedir; ikinci olarak da, har ne kadar devlet okulları ilkesel olarak ücretsiz olsa da, en fakir hane halkları kanunen yasak olsa da pratikte yaygın olan kayıt parasını ve okul masrafını karşılayamamaktadır*” ifadesi yer almaktadır.

Bölgenin ve/veya bölgede an itibari ile yaşayanların eğitim seviyesindeki düşüklük yargılama konusu idari işlem ile kesinlikle çözülemeyecektir. Sorun, ülke düzeyindeki plan ve programlar ile çözüm getirebilecek mekânsal ve sosyal çözümlerinin birlikte öngörülmesi ile giderilebilir niteliktedir.

Bilirkişi raporu referans verdiği bir araştırmacının sadece kendi yaklaşımına (!)uygun düşen bölümlerinden faydalanarak, makro ölçekteki düzenlemelerle çözülmesi gereken problemlerin çözümünü, ilgili araştırmada hiçbir şekilde sözü edilmeyen yargılama konusu idari işleme ve eki avan projelere dayandırmaktadır.

Bilirkişi raporunun 13 üncü sayfasında ise;

“*Bölgede Boğaziçi Üniversitesi eğitim elemanlarının yaptığı bir çalışma eşliğinde bölge insanının yoksulluk ve sosyal dışlanma kavramları kapsamında bir değerlendirmesinin yapıldığı ve bazı sosyal politikaların geliştirilmesi için öneriler ileri sürüldüğü izlenmiştir*” ifadesi yer almaktadır.

Boğaziçi Üniversitesi'nin söz konusu çalışmasını referans kaynak olarak anan bilirkişi raporunda, bilirkişi heyeti çalışmanın değerlendirme bölümünde ifade edilen öneri ve politikalara atıf yapmak yerine bu sorunların çözümünü dava konusu avan projelerle sağlanacağını dahi savunabilmesi bilimsel etik açısından düşündürücüdür.

Oysa Boğaziçi Üniversitesi'nin söz konusu çalışmasının değerlendirme bölümünde;

“Baştan beri yapılması gereken—ancak şu anda, belirtilen sebeplerden dolayı, yoksulluk ve dışlanma ile mücadelede çok elzem olarak yapılması şart olan—politika, kamunun sosyal devlet sorumluluğuyla hareket etmesi ve önceliklerini buna göre belirlemesidir. (...) Makro bazlı bir planlama yapılarak, bahsedilen sorunlarda ülke genelinde gelişmelerin ne yönde olacağına karar verilmelidir. Örneğin, tarım/sanayi/hizmet sektörlerinin istihdam ve üretim açısından ne kadar pay almasının ve bölge/kent bazında bu göstergelerin ne olmasının beklendiğine/istendiğine dair çalışmalar yapılmalıdır. Paylaşım, tanınma ve katılım üçlemesine dayandığını kabul etmiş olduğumuz sosyal adaletin tesisiyle sosyal dışlanmaya karşı etkili bir mücadele verilebileceğine ve bu perspektiften kurgulanmış uzun soluklu bir yaklaşımın (ilkeler, düzenlemeler, politikalar ve eylem planları çerçevesinde) hayata geçirilmesinin gerekliliğine dair yapmış olduğumuz saptamayı bir kez daha yineler, sosyal adaletin Türkiye özelinde nasıl bir tablo oluşturması gerektiği sorusunun cevabını hem toplumun hem de kurumlarının nasıl vereceklerinin taşıdığı önemin altını çizeriz.”¹ ifadeleri bulunmaktadır.

Açıkça görüldüğü üzere söz konusu çalışma sosyo-ekonomik problemler taşıyan bölgeler ile ilgili MAKRO bazlı bir planlama yapılarak, söz konusu sorunların ülke düzeyinde ve sosyal devlet anlayışı ile çözülebileceğini belirtmişken, avan projelerin bu tür sosyal problemlere çözüm olamayacağı bilakis daha vahim sonuçlar doğuracağı ve bölgede gerilimi artıracığı açıktır. Öyle ki benzeri uygulamaların dünya örnekleri üzerinden değerlendirebilir ve küçük ölçekli planların ve avan projelerin sosyal, ekonomik problemlere çözümden çok geniş analizlere dayanmadığı için yeni problemler getirdiğini görebiliriz.

Dolayısıyla; bilirkişi raporunun söz konusu çalışmanın bir bölümünü kullanarak, sosyal ve ekonomik problemlerin çözümünü küçük ölçekli kentsel yenileme projelerine indirgemesi düşündürücüdür. Örnek vermek gerekirse Roberts ve Sykes² küçük ölçekli kentsel yenileme projeleri ile ilgili olarak;

“Yoksul ve çöküntü alanları seçilerek uygulanan bu dönüşüm projelerinde; birbirinden bağımsız alanlar belirlenerek dönüşüm uygulamalarının yapılması ve dönüşümün sadece belirli alanı etkilemesi ile, birbiriyle uyum sağlamayan alanlar ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca dönüşüm sürecinde sağlıklılaştırılan alandaki konutların fiyatlarının yükselmesi, halkın alanın çevresine taşınmaya itmekte ve

¹ ADAMAN, F.; KEYDER, Ç., Türkiye’de Büyük Kentlerin Gecekondu Ve Çöküntü Mahallelerinde Yaşanan Yoksulluk Ve Sosyal Dışlanma, Sosyal İçerme Belgesi’ne katkı olarak hazırlanmıştır.

² ROBERTS, P., SYKES, H.(2008), —Urban Regeneration, A Handbook, Sage, Londra.

yeni yoksul alanlar oluşmaya devam etmektedir” belirlemesini yapmaktadır. Sosyal dışlanma, yoksulluk gibi sosyal ve ekonomik problemlerin çözümünün avan projelerle gerçekleştirilemeyeceğini yinelemektedirler.

Bu durum gerek bilirkişi raporunun kendisinin referans olarak gösterdiği çalışma kapsamında gerekse uluslararası akademik çalışmalarda yinelenirken raporunun dava konusu avan projeleri her türlü sosyal ve ekonomik probleme çözüm getirecekmiş gibi göstermesi ve hatta yine raporun 14 üncü sayfasında;

“Bölgenin yoksulluk ve sosyal dışlanma gibi iki temel sosyoekonomik sorununun koruma tüzesi kapsamında geliştirilen politika ve ilkeler ile çözümlenmesi mümkün olmadığı kanaatindeyiz. Davacıların iddia ettikleri koruma planı ile geliştirilen ve avan proje yapılan bir bölgedeki yapıların fiziki kütlelerinde yapılan düzenlemede, fiziki planın katılım boyutu ile ele alınmasının sosyal dışlanma ve yoksulluk sorunlarını çözmek için yeterli bir plan ilkesi ve uygulama aracı olmadığı kanaatindeyiz.” ifadelerine yer vererek müvekkil davacı Oda, sanki dava dilekçesinde koruma planı ile sosyal dışlanma ve yoksulluk gibi sosyo-ekonomik problemlerin çözümünün elde edildiğini savunuyormuş gibi anlatılmaya çalışılması ise kabul edilemezdir.

Müvekkil Oda; böyle bir iddiada bulunmadığı gibi, söz konusu projeler uygulandığı takdirde yoksulluk ve sosyal dışlanma gibi sosyo-ekonomik sorunların çözümü bir tarafa aksine yeni yoksul alanlar, istihdam alanlarından uzaklaştırılan ve göçe zorlanan nüfus için özellikle %70’in kiracıların oluşturduğu bölgede kiracıların İstanbul’un başka semtlerinde kiralayacakları konutlardaki fiyat farkını ödeyememesi sonucunu doğuracağını belirtmektedir.

“Projenin” bölgenin %70’lik bölümünü oluşturan kiracılara ne gibi bir ekonomik çözüm getireceği anlaşılmazken tersine daha vahim ekonomik problemlere yol açacağı açıktır. Aynı şekilde kent dışına yollanan veya kent merkezinde yaşamasını, çevredeki mahallelerin ve proje tamamlandıktan sonraki yeni sakinlerin selameti ve/veya güvenliği için istenilmediği anlaşılan bölge halkı için bu projenin nasıl sosyal dışlanmaya çözüm getireceği; kendilerini kentli ve sosyal olarak benimsenmiş, ötekileştirilmemiş veya dışlanmamış hissettirebilecekleri merak konusudur.

Bu örnek ile de bilirkişi raporunun ifadelerinin anlaşılacağı görülmektedir. Anılan rapor bilimsel veriler ışığında ve yansız yazıldığı konusunda şüphe uyandırmaktadır.

Bilirkişi raporu yine farklı bir referans olarak Seeley’in 1959 yılında yazdığı makaleden bir bölüm almakta ve bu makale ışığında Tarlabası’nı değerlendirmektedir. Şöyle ki Bilirkişi raporunun 12 inci Sayfasında;

“Bu çöküntü bölgelerinde/ghetto’da yaşayan kimselerin nitelikleri üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bunlardan en tanınmış olanı ve ilklerinden biri sosyolog Seeley tarafından yapılan çalışmalarda bölge insanının tipolojisi yapılmış ve bölgede yaşamayı kişisel çıkarları için kullanan insanlar ile bölgeye zorunlu olarak yerleşmiş insanlardan ibaret olduğu, bu insanların bir kısmının daima çöküntü bölgesi içinde ortaya çıkan getto ekonomisinin fırsatlarını kullandıkları, bu bölgede

yaşamayı yeğledikleri, diğer grubun ise ilk fırsatta ekonomik imkanları düzelince bu bölgeden kurtulmaya çalıştıkları ifade edilmiştir.” ifadesine yer verilmiştir.

Ancak, Mahkeme'nin sorusu ile cevabın bir ilgisi olmaması bir tarafa Bilirkişi Heyeti; gettoda yaşayan insanların tanımından yola çıkarak, dava konusu bölgede yaşayan halkın bölgede yaşamayı kişisel çıkarları için kullandığı yargısına hangi bilimsel analiz ışığında vardığı bilinmemektedir. Bir tanım ve o tanımda bahsedilen kavram ve insan tipolojisi incelemeleri üzerinden, Mahkeme'nin bilirkişilere yönelttiği sorular ile ilgisi olmadığı halde, dava konusu alan hakkında bu çıkarımın yapılması için bilirkişi heyetinin söz konusu alan hakkında geniş sosyal çalışmalar ve analizler yapması veya en azından bu sonucu veren bir çalışmayı referans göstermesi gerekirken, 1959 yılında genel olarak yapılan bir kavram tanımlamasının dava konusu bölge özelinde neye dayanarak kullanıldığı da anlaşılmamaktadır. Kaldı ki bilirkişi raporunun referans verdiği makalede Seeley³; “Slum”ın ne olduğu hakkındaki ölçütlerin subjektif ve göreceli olduğunu belirtmektedir.

Ayrıca Amerikan kentlerindeki slum bölgelerini ve insan tipolojilerini tanımlarken o bölgelerde geniş analizler yaptıklarını ve **insanların kendilerini nasıl tanımladıklarına** öncelik vererek onların davranışları üzerinde objektif geniş analizler yaptıklarını ve hatta Slum bölgelerinde bir dönem yaşayarak slum bölgelerindeki insan tipolojisini tanımladıklarını belirtirken, bilirkişi heyetinin sadece görsel olarak, keşifin başında alanın içine dahi girmek istemeyerek, beş dakikalık bir yürüyüş sırasında yaptığı keşif ve inceleme sonucu dava konusu bölge ile ilgili böyle bir sosyolojik çıkarıma nasıl ulaştığı anlaşılmamakla birlikte, akademik ve bilimsel olarak doğru ya da güvenilir olamayacağı açıktır.

Bilirkişi raporunun 13 üncü sayfasında ise;

“Bölge insanının sağlık güvencesi ‘yeşil kart’ uygulaması ile bir ölçüde sağlanmıştır. Ancak örneğin bölgenin konut alanı olarak planlanması durumunda hiçbir şekilde yakın çevrede ilköğretim tesisi yerleştirilmesi mümkün değildir bu da imar tüzesi bakımından olumsuz bir husustur. Bölgenin konut dışı kullanımlara veya normal aile yerleşimine imkân vermeyen geçici konut, küçük ölçekli genç aile veya üçüncü kuşak aileler için bir yerleşim alanı olduğu düşünülebilir. Böylece sosyal donatı eksikliği bir ölçüde mazur görülebilir. Ancak bölgeye göç etmiş kırsal kesimdeki çok nüfuslu aile yapısının bölgede muhafaza edilmesine ilişkin kararların hem şehircilik ilkelerine hem de planlama tekniklerine uygun olmayacağı açıkça gözlenmektedir. Çok çocuklu bu aileleri okulsuz bir bölgede yerleştirmeye kalkmanın planlama ilke ve tekniklerine uygun olmadığı ve koruma alanlarında bu nitelikli konut kararlarının yaşam düzeyini yükseltmeyeceği açıkça görülmektedir.” ifadesi yer almaktadır.

Bilirkişi raporunda “bölgenin konut olarak planlanması durumunda hiçbir şekilde yakın çevrede ilköğretim tesisi dahi yerleştirilebilmesi” mümkün görülmezken, bölge turizm ve ticarete açıldığında bölgeye oteller, alışveriş merkezleri, yer altı

³ SEELEY, John R. (1959) “The Slum: Its Nature, Use and Users”, Journal of the American Planning Association, 25:1, 7-14

otoparkları yerleştirilmesinin nasıl mümkün ve olağan -olması gereken- görüldüğü tüm mimarlık ve şehir planlama çevreleri açısından merak konusudur.

Bilirkişi raporunun 16'ncı sayfada ise yargılama konusu alan için bir öneri getirmiş ve "Bölgenin normal konut alanı yerine bir anlamda kısa dönemli konaklama ve değişik küçük aile birimi, çocuksuz aile, üçüncü nesil denen yaşlılar ile kent merkezinde yaşamayı tercih eden ancak sosyal dokuya ihtiyaç göstermeyen kent sakinleri için düzenlenebilir" ifadelerine yer vermiştir.

Anılan ifadede yer alan "sosyal dokuya ihtiyaç göstermeyen kent sakinleri" ile bilirkişi raporunda ne anlatılmak istendiği anlaşılmamaktadır. Sosyal dokuya ihtiyaç göstermeyen kent sakinleri kimlerdir ve bilirkişi raporunda belirtildiği üzere bir kent alanında yaşaması planlanan insanlar önceden nasıl belirlenebilir anlaşılmamaktadır. İmar Planlarında "konut alanı" lejantı bulunmaktadır fakat lejantta "yaşaması planlanan kent sakinleri" için bir tanımlama yapılmaktadır. O halde bilirkişi heyetinin bir konut dokusunda nasıl sadece yaşlıların veya çocuksuz ailelerin veya "sosyal dokuya ihtiyaç göstermeyen kent sakinlerinin (!) barınmasını sağlayabileceği de merak konusudur.

Bilirkişi Raporu'nun Sonuç bölümünde, 23 üncü sayfadaki ifadelerde ise, bilirkişi raporu tekrar Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinin araştırmasına yer vermektedir. Bilirkişi raporunda;

"Tarlabaşı'nda Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyelerinin de yer aldığı bir araştırmanın sonuçlarına göre sosyal dışlanmadan söz edilmektedir. Dışlanmanın mekânsal boyutu özellikle son derece kötü fiziksel yaşam koşulları olarak kendini göstermektedir. Gayri-Müslim nüfusun mahalleyi terk etmesinden bu yana, 19. Yüzyıldan kalma eski yığma binaların yalnızca küçük bir kısmı bakım görmüş durumdadır. Bu çürüme ve yıpranmanın 1993 yılında bölgenin sit alanı olarak koruma altına alınmasıyla daha etkin bir biçimde yıprandığı çalışmalarda söz konusu edilmektedir." ifadesi söz konusu çalışmanın kapsamı göz önüne alındığında eksik, eksik olduğu için de yanlış bir ifadedir. Nitekim, söz konusu çalışmada; *"Beyoğlu'nun saygın bir iş bölgesi olarak popülerliğini yitirmesine paralel olarak, Tarlabaşı da köhneme sürecine girdi. Özellikle, 80'li yılların ikinci yarısında eski şehir ve Beyoğlu bölgesi arasındaki **ana eksen olan Tarlabaşı Caddesi'nin genişletilmesi, Tarlabaşı ve İstiklal bölgeleri arasındaki farklılaşmayı derinleştirdi.**"* ifadelerine yer verilmiştir.

1980'li yılların ikinci yarısındaki Tarlabaşı Caddesi'nin genişletilmesi sürecinde müvekkil Oda hem toplumsal hem de hukuksal bir mücadele için öncülük etmiştir.

Müvekkil Oda, ulaşım çözümü ve modern şehir vaatleri altında yapılan müdahalenin kentte geri dönüşü olmayan zararlara neden olacağını savunmuştur. Aradan geçen yirmi yılı aşkın sürede müvekkil Oda'nın ileri sürdüğü çekince ve itirazların haklılığı ortadadır.

Söz konusu çalışmaya da göre Tarlabaşı Caddesi'nin genişletilmesi ile dava konusu bölge ile İstiklal Caddesi bölgesi arasındaki uçurum derinleşmiş ve iyi analiz ve etüd edilmeden yapılan bu müdahale ile kentte geri dönüşü mümkün olmayan kayıplara neden olmuştur. Aynı şekilde, söz konusu projelerin de modern

kent yaratma söylemleriyle Tarlabası için daha vahim sonuçlar doğuracağı ve kentin bu bölgesi için bir **kentsel darbe** niteliğinde olduğu açıktır.

IX- MİMARLIK İLE İLGİLİ UZMANLIKLARI NEDENİ İLE BİLİRKİŞİ OLARAK ATANAN ANCAK “SOSYAL BİLİMLER” İLE İLGİLİ OLARAK HAKSIZ VE BİLİMSEL ÖLÇÜTLERE AYKIRI OLARAK İLERİ SÜRDÜKLERİ HUSUSLARIN DAYANAKSIZLIĞI T.C BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI KENTLEŞME ŞURASI BELGELERİNİN İNCELENMESİ İLE DE ANLAŞILACAK AÇIKLIKTADIR.

Yargılama konusu idari işlemin yukarıda açıklanan niteliğini ve söz konusu bilirkişi raporunun bilirkişilerin uzmanlık alanı olan mimarlık açısından bir değerlendirme yapmaksızın (böyle bir değerlendirmeden adeta kaçarak) sosyal bilimciler gibi (yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız gibi bu açıdan da hiçbir bilimsel ölçüte uymadan) yaptıkları değerlendirmeler T.C Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kentleşme Şurası 2009 Kentsel Dönüşüm, Konut ve Arsa Politikaları Komisyonu Raporu'ndan da açıkça anlaşılmaktadır. Rapor metninin kendisini alıntılamanız dahi yeterli olacaktır (<http://www.bayindirlik.gov.tr/turkce/kentlesme/kitap3.pdf>)

“3.37 Yeniden gelişim sonucu ortaya çıkan mekansal kimlik sorunu ülkemizde uygulanan Kentsel Dönüşüm projelerinde mevcut mekansal kimlik dokusu ve mekansal özellikler göz ardı edilerek yeni planlama ve mevcut niteliklerle uyuşmayan planlama kararları verilmekte, bölgede üretilen yapılar ise geçmiş ve gelecek arasındaki organik bağı kuramamaktadır. Bu durumda gelecekte daha büyük problemlerin kaynağı olan kentlerin yaratılmasına ön ayak olunmaktadır.

-Yaşam ve Mekan Kalitesine Yönelik Sorunlar: Yeniden gelişim sonucu ortaya çıkan kimlik sorunu söz konusudur. Kentsel Dönüşüm sürdürülebilirliği (fiziki yapılaşmanın, ekonomik gelişmeyi sağlayacak, kentin çevresel performansını ve çöküntü alanlarında yaşam koşullarını iyileştirecek biçimde gerçekleştirilmeme) sorunu tüm uygulamalara hakimdir. Uygulamalar mutenalaştırma ile sonuçlanmakta, mekansal ayrışma artmaktadır.

3.38 Kentsel dönüşümün planlama hiyerarşisi içindeki konumu ile ilgili sorunlar: Kentsel dönüşüm projeleri planlamanın üstünde ve üst ölçekli planlardan kopuk bir uygulama aracı olarak ele alındığı, dönüşüm projelerinin planlamanın altında bir uygulama aracı olarak kurgulandığı görülmektedir. ***Öncelikle kentsel dönüşüm olmadan planlamanın var olabileceği ancak planlama olmadan kentsel dönüşümün tek başına var olamayacağı ilkesinin benimsenmesi gerekmektedir.”***

Yine T.C Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kentleşme Şurası 2009 Kentsel Mira, Mekan Kalitesi ve Kentsel Tasarım Komisyonu Raporu'nda :

“5.Ancak ne yazık ki ülkemizde yaşanan sürecin bugün itibariyle özetlediği görünüm doğal ve kültürel varlıkların ekonomik gelişmelere koşul olarak ekonomik değişim değeri olarak ele alındıkları yönündedir.

Özellikle günümüzde kültürel varlıkların/alanların öncelikle Anayasa ile güvence altına alınmış olmasına ve koruma alanlarına özel olarak çıkarılmış olan 2863 sayılı Yasanın getirdiği çerçeveye rağmen, 5366 sayılı yasa ile kentin dönüşüm alanları olarak telakki edilmiş olması, doğal alanların yanı sıra kültürel varlıkları da ekonomik gelişmenin potansiyel kaynakları olarak gören bir politikanın kurumlaşmaya başladığının göstergesi olarak okunabilir.

Doğal ve kültürel varlıkların / alanların, “varlık değeri” yerine ekonomik kullanım değerinin önemsenmesi, bir başka anlatımla kullanımı yoluyla elde edilecek rantın maksimize edilmesinin hedeflenmesi, ilgili aktörlerin konunun farklı/karşıt tarafları olmasını nedenlemiştir.

Buna göre rant değeri, toplumsal / kamusal yararın yerine geçmiştir. Doğal ve kültürel varlıkların korunması, temel olarak kamusal bir eylemdir. Bu nedenle koruma kararlarının, kamu yararı-toplum çıkarı lehine ortak bir yaklaşım olarak benimsenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda her ne nedenle olursa olsun özel yatırım taleplerinin kamu yararı ile çelişmesi durumunda kamudan yana tavır alınması gerekmektedir.

Bu, doğal ve kültürel varlıkların gözden çıkarılabilir, yatırımlar için potansiyel taşıyan ve ekonomik çıkar elde etmede potansiyel taşıyan alanlar olarak görülmesine son verilmesi anlamına gelmektedir. Doğal ve kültürel alanlar, geçmişe ilişkin referans noktaları olarak görülmeli ve bu önemli tarihi-kültürel-doğal belgenin korunması, taşınır eski eserler kadar önemsenmelidir.

5366 Sayılı Yıpranan Tarihi Ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması Ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun:

1. maddesinde Kanunun amacı “...kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca sit alanı olarak tescil ve ilan edilen bölgeler ile bu bölgelere ait koruma alanlarının, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek, bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alanları oluşturulması, tabii afet risklerine karşı tedbirler alınması, tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılması...” olarak tanımlanmıştır.

5366 sayılı Kanun, kapsamı itibariyle, sit alanlarında uygulanmaktadır. Kanun, yenileme alanları ile ilgili projelerde söz etmekte, bu alanların “bir plana bağlı olmaksızın projelendirilebileceği” gibi bir yaklaşım benimsemektedir. Ancak, kentin yıpranan tarihi ve kültürel varlıklarının yer aldığı bu alanlar genellikle kent merkezleri olmaktadır ve kentin bütününden bağımsız, kentin diğer kesimleri ile ilişkilendirilmeden projelendirilmesi mümkün olmayan alanlardır.

Söz konusu Yasanın, kentin yıpranan alanlarının “tarihsel ve kültürel değeri”nden ziyade “ekonomik değeri”ni önemseydiği, söz konusu alanları mevcut Koruma Yasası’nın denetiminden çıkarma çabasında olduğu açıkça görülmektedir. Öte yandan bu yasa, yatırımların önünde önemli bir engel olarak görülen Koruma Bölge Kurullarının koruma yanlısı kararlarının aşılması amacıyla yeni bir mevzuatın ve kurumsal yapının oluşturulmaya çalışılması olarak da okunabilir.

5366 sayılı yasa, her bir yenileme alanı için (işlerin daha hızlı ve etkin yürütülmesi gerekçesi ile) yeni bir Koruma Bölge Kurulu kurulmasını öngörmektedir. Kentin kısıtlı bir alanı için yeni bir kurul oluşturulması, görev alanı ve yetkileri açısından bir karmaşa yaratacağı gibi, koruma açısından da sorunludur.

Kentin ve doğal olarak bağlı bulunduğu bölgenin diğer koruma alanları ile ilgili gelişimini ve ilişkisini bilen, politikaları oluşturan, bu anlamda da daha yetkin ve deneyimli olan mevcut Kurullar yenileme alanları için de daha sağlıklı ve doğru kararlar üretecektir. Ayrıca, yenileme alanları için yeni Bölge Kurulları oluşturulması ülkemizin kıt kaynaklarının da kötü kullanımına gelmektedir.”

T.C Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Kentleşme Şurası 2009 Kentsel Dönüşüm, Konut ve Arsa Politikaları Komisyonu raporlarından da anlaşılacağı gibi İstanbul 3. İdare Mahkemesi’nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Karar sayılı kararına dayanak bilirkişi raporu ve kararın kendisi açıkça hukuka aykırıdır.

X- YARGILAMA KONUSU KURUL KARARI İLE İLGİLİ OLARAK KULLANILAN AZINLIK GÖRÜŞÜNÜN GEREKÇESİ DAHI YARGILAMA KONUSU İDARİ İŞLEMİN ŞEHİRCİLİK VE MİMARLIK İLKELERİNE AYKIRILIĞINI AÇIKÇA GÖSTERMEKTEDİR.

Yargılama konusu kurul kararı ile ilgili olarak üye İclal Sema Dinçer karşı oy kullanmış ve karşı oy kullanma gerekçesini de bildirmiştir.

Kurul üyesi İclal Dinçer karşı oy gerekçesinde yargılama konusu idari işlemin hukuka aykırılığını ayrıntılı olarak açıklamıştır.

Dilekçemiz ekinde sunduğumuz anılan metinde (Ek 3) vurgulanan şu noktalara özellikle dikkat çekmek isteriz:

- Bölgenin morfolojisi kent belleği içinde bir sosyo ekonomik döneme ve bölgeye referans oluşturmaktadır. Proje ile bu referansın ortadan kalkma tehlikesi vardır.

- *Korunması gerekli kültür varlığı tanımı ile sadece cepheye referans verilmemek, yapının bütünü hatta parsel koruma altına alınmaktadır. Teklif edilen projede yapıların plan tipolojisi ile birlikte korunması prensibi yoktur.*
- ***Bu yapıların plan tiplerine müdahale etmek ‘esaslı onarım’ prensipleri içinde ‘yenileme’ yöntemi (burada sözü edilen yukarıda andığımız KTVK Yüksek Kurulu’nun 660 sayılı İlke Kararıdır) kapsamında mümkündür.** Ancak bunu yapabilmek için öncelikle mevcudun bilgisinin tamamlanması ve belgesinin tespit edilmesi gerekmektedir. Ancak bu aşamadan sonra hangi yapıya hangi müdahale bulunulması gerektiğinin kararı oluşturulabilir. Bu projelendirme sürecinde mevcudun tipolojik tasnifi yapılmadan önce yap adalarında ve yapılarda yapılacak müdahalelere karar verilerek işe başlaması nedeniyle süreç tersten işletilmiş ve koruma sağlamlıklaştırma ve yenileme prensiplerine aykırı bir yöntem izlenmiştir.*
- *Kültür varlığı yapılar dışında kalan parsellerde yapılacak uygulamalar ise konunun bir diğer sorun alanıdır. Bölgenin onaylanmış koruma amaçlı imar planı olmaması bu parsellerde gerçekleştirilecek yeni yapıların işlevleri ve kat adetleri hakkında verilecek kararları temel bir dayanaktan yoksun bırakmaktadır. Ayrıca, bölgenin tipolojik karakterinden hareketle morfolojisinin getirdiği ipuçlarından yararlanılarak yeni yapı prensipleri belirlenmediği ve dolayısıyla bu konuda temel alınacak bir belge bulunmadığı için her yapı adası özelinde birbirinden bağımsız tasarım yaklaşımlarının denmesi bölgenin ruhunu kaybettiren, morfolojisini ortadan kaldıran bir ele alış biçimidir. Bu ise planlama, kentsel tasarım ve kentsel ölçekteki yenileme eylemlerinin tüm bilimsel süreçlerine aykırıdır.*

Görüleceği üzere dava dilekçemizde, yanıtı yanıt dilekçemizde, bilirkişi raporuna itirazlarımızı bildirdiğim 18.02.2010 günlü dilekçemizde ve 16.06.2010 günlü dilekçemizde belirttiğimiz hususlar üye İclal Dinçer’in azınlık oyu gerekçesinde de yer almaktadır.

Sayın Mahkeme, hukuki nitelendirme ve değerlendirme konusu olması gereken bu noktaları hiçbir biçimde tartışmaması, değerlendirmemesi bir yana bu açıdan değerlendirme yapmaktan –tanım yerinde ise- kaçan bir bilirkişi raporuna (tek başına bir bilirkişi raporuna) dayanarak esas hakkında karar vermiştir.

Kararın hukuka aykırılığı açıktır, temyiz inceleme sonucunda bozulması gerekmektedir.

XI- SAYIN MAHKEME İSTEM KONUSU KARARINDA ANAYASAYA AYKIRILIK İTİRAZLARIMIZIN VARLIĞINI “UNUTMUŞ” VE DEĞERLENDİRMEMİŞTİR. DAVA ÖZETİ BÖLÜMÜNDE DAHI ANILMAYAN ANAYASAYA AYKIRILIK İTİRAZLARIMIZ DEĞERLENDİRİLMESİZİN HÜKÜM TESIS EDİLMESİ AÇIKÇA HUKUKA AYKIRIDIR.

Dava dilekçemizde ve sonrasında sunduğumuz tüm dilekçelerimizde belirttiğimiz davalı idari işlemin yasal dayanağı olan 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun Anayasaya aykırı hükümler içerdiğini yinelemek isteriz. Şöyle ki;

- 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanunun ikinci maddesinin dördüncü paragrafının son cümlesi “Buna göre kamulaştırma ve uygulama yapılır” cümlesindeki kamulaştırmanın yapılabileceğini ve bu durumda kamulaştırma kararının bir proje ile alınmış olduğunu ortaya koymaktadır. Yargılama konusu idari işleme dayanılarak hazırlanacak projelere göre “uygulama” ve kamulaştırma yapılması açıkça Anayasanın 35 inci ve 46 ıncı maddelerine aykırıdır.
- Yargılama konusu idari işlemin uygulanması ile alt/orta gelir grubundan insanlar Tarlabası bölgesinin dışına taşınmaya zorlanacaktır. Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız gibi, kentte yaşayan insanların hakları da korunarak kentin korunması gerekmektedir. Diğer bir söyleyişle, Tarlabası bölgesinde yaşamakta insanların bir idari işlem sonucunda –tümü ile- göç etmeye zorlanmasına dayanak olan 5366 sayılı Yasa’nın anılan hükmü Anayasa’nın 5 inci maddesine açıkça aykırıdır.
- 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun sit alanlarında uygulanacak olmasına karşın, “Koruma Planları”na hiç değinmeyerek yalnızca “Yenileme projeleri” nden söz etmektedir. 5366 sayılı Yasa’nın 7 inci maddesinde yer alan “....**diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz**” hükmü yargılama konusu idari işlemin dayanağıdır ve açıkça Anayasa’nın 63 üncü maddesine aykırıdır.
- Bir SİT alanının bütünü için koruma planı olmadan, ya da varsa bu plan hiç göz önüne alınmadan herhangi bir kesim için hazırlanacak kentsel yenileme projesinin sit alanlarında geri dönülmez tahribatlara neden olacağı açıktır. Bu yaklaşımın, “koruma “ kavramı ve anlayışı ile hiçbir ilişkisi yoktur. Bugün, sadece Tarlabası’nda değil, başta Tarihi Yarımada olmak üzere İstanbul’un çeşitli bölgelerinde sit alanları içindeki bir çok alan 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun’a dayanarak “yenileme alanı” ilan edilmekte ve bu alanlara ilişkin sadece yıkımı ve kültür varlıklarının tarihi kent dokularının ortadan kaldırılmasını öngören yenileme projeleri hazırlanmakta ve Devletin tarih kültür ve tabiat varlıklarını ve değerlerinin korunması sağlama ve bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirler alması konusundaki anayasal görevi göz ardı edilmektedir.
- Konusu sit alanları olmasına karşın, 5366 sayılı yasada koruma ile ilgili hiçbir hüküm yoktur. Önerilen yenileme projeleri doğa, tarih ve kültürü korumayı değil, bunları rant getirici araçlara dönüştürmeyi hedeflemektedir.

Hukukumuzda, doğal ve kültürel varlıkların korunması ile ilgili yasa 2863 sayılı yasadır. Sit alanlarında yapılacak her türlü uygulama temelinde bu yasaya uymak zorundadır. Ancak, 5366 sayılı yasa koruma ile ilgili hiçbir hüküm taşımayan yanısıra, 7. maddesinde yer alan : “....**diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz**” ibaresi ile de 2863 sayılı Yasanın “koruma” dan yana düzenlemelerini aşmayı amaçlamıştır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası'nın yok sayıldığı böylesi bir uygulama sonucunda, 5366 sayılı yasa ile “yenileme alanları”nda koruma sağlamak mümkün değildir. Bu nedenle, 5366 sayılı yasanın 7. maddesi **korumayı olanaksız kılan bu özelliğiyle Anayasa'nın 63. Maddesine açıkça aykırıdır.**

İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Sayılı kararında yukarıda anılan Anayasa aykırılık itirazlarımız hiçbir biçimde değerlendirilmemiştir.

Sayın Mahkeme, karar metninde anılan itirazları değerlendirmek bir yana “davanın özeti” başlıklı bölümde dahi yargılama konusu idari işlemin dayanağı olan 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun ile ilgili Anayasaya aykırılık itirazında bulunduğumuzu dahi belirtmemiştir.

Bilindiği gibi, Anayasanın 152 inci maddesi uyarınca bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerine Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karar kadar davayı geri bırakır. Mahkemenin Anayasaya aykırılık iddiasını ciddi görmemesi durumunda bu iddia temyiz merciince esas hükümlerle birlikte karar bağlanır.

İstanbul 3. İdare Mahkemesi 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Sayılı kararında ise Anayasaya aykırılık itirazımızı değerlendirmek ve bir sonuca bağlamak bir yana böyle bir itirazın varlığını dahi unutmüş görünmektedir

XII- İSTANBUL 3. İDARE MAHKEMESİ'NİN 16.06.2010 GÜN, 2008/1606 ESAS VE 2010/981 KARAR SAYILI KARARINDA HiÇ BİR HUKUKİ DEĞERLENDİRME BULUNMAMAKTADIR. İDDİA VE BEYANLARIMIZIN REDDİ VE/VEYA KABULÜNE İLİŞKİN HiÇ BİR DEĞERLENDİRME YAPILMADAN YUKARIDA AYRINTILI OLARAK AÇIKLADIĞIMIZ EKSİK; BİLİMSEL OLMAYAN; YANLI VE DAYANAKSIZ BİLİRKİŞİ RAPORUNA DAYANILARAK KARAR VERİLMESİ AÇIKÇA HUKUKA AYKIRIDIR.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız üzere Sayın Mahkeme hiçbir hukuki iddia ve değerlendirmemizi yanıtlamamış, dosyaya sunulmuş olan koruma kurulu kararları, ilke kararları ya da uluslararası sözleşmeler bağlamında bir değerlendirme yapmamış, Anayasaya aykırılık itirazımızı dahi unutmuştur (!)

Bilirkişi raporunun haksız, yanlı ve bilimsel olmayışını yukarıda ayrıntılı olarak açıkladık.

Anılan nitelikte bir bilirkişi raporunun hükme esas alınmasının hukuka aykırılığı açıktır.

Son olarak, hukuki tavzihin Sayın Mahkeme'nin görevi olduğuna kuşku bulunmamasına karşın temyiz istemine kararda hiçbir hukuki değerlendirme bulunmaması bile tek başına anılan kararın bozulmasını gerektirmektedir.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız üzere şehircilik, mimarlık ilkelerine ve hukuka aykırı idari işlemin temyiz incelemesi sonucunda bozulmasını talep ederiz.

SONUÇ VE İSTEM Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız nedenlerle;

1. Teknik bir değerlendirme niteliği taşımayan, Sayın Mahkeme tarafından sorulara yanıt dahi verilmeyen bir bilirkişi raporu ile yetinilmesinin açık bir hukuka aykırılık olması nedeni ile **YENİ BİR BİLİRKİŞİ HEYETİ BELİRLENEREK** teknik bir değerlendirmeye esas oluşturabilecek **YENİ BİR BİLİRKİŞİ ROPORU ALINMASINA**;
2. Yeni bir bilirkişi raporu alınması beklenmeksizin öncelikle ve ivedilikle açıkça hukuka aykırı olan ve geri dönülmesi olanaksız zararlara neden olacak nitelikte olan İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 16.06.2010 gün, 2008/1606 Esas ve 2010/981 Karar sayılı kararının öncelikli olarak İdari Yargılıma Usulü Kanunu'nun 52 inci maddesi uyarınca **YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA**
3. İncelemenin duruşmalı olarak gerçekleştirilmesine,
4. Temyiz incelemesi sonucunda anılan kararın **BOZULMASINA**,
5. Yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yan üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep ederiz.

Saygılarımızla.

Temyiz Eden Davacı
TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi
Vekili Av. Ş. Can Atalay

Ek 1 Unesco Dünya Miras Merkezi'nin 2008 Tarihli Raporu

Ek 2 Tarlabası Yenileme Projesi (7 Adet) (360, 361, 362, 363, 385-386, 386, 387 Ada)

Ek 3 Tarlabası Yenileme Alanı'nda Hazırlanan Avan Projeler Hakkında TC Kùltür Ve Turizm Bakanlığı İstanbul Yenileme Alanları Kùltür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 30.11.2007 Tarih Ve 26 Sayılı Kararında Karşı Oy Kullanan İclal Sema Dinçer'in Karşı Oy Kullanma Gerekçesi